

Χαράλαμπος Γκότσης στο altsantiri.gr: Πως θα ήταν η ζωή μας με δραχμή...

13-09-2015 - 12:35μμ

Συνέντευξη στον Πέτρο Παπαβασιλείου

Απαντήσεις σε μια σειρά ερωτημάτων που σχετίζονται με το... προαιώνιο δίλημμα «ευρώ ή δραχμή» παρέχει με συνέντευξή του στο **altsantiri.gr** ο Χαράλαμπος Γκότσης, καθηγητής στο τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Ο κ. Γκότσης τονίζει ότι για τη μετάβαση σε ένα άλλο νόμισμα απαιτούνται περίπου δύο χρόνια και χαρακτηρίζει τα ΙΟΥ's χαρτιά χωρίς αντίκρισμα. Ανοίγοντας έναν άτυπο διάλογο με τον Γ. Βαρουφάκη και τον Κ. Λαπαβίτσα, αναδεικνύει τα ρίσκα που ενέχουν οι θεωρίες της δραχμής.

Παρά το γεγονός ότι σπούδασε στα πανεπιστήμια του Αμβούργου και του Μάρμπουργκ, κατηγορεί τη Γερμανία, πως ενώ για την απορρόφηση των κραδασμών της ενοποίησης (Ανατολική – Δυτική) χρησιμοποίησε τη μέθοδο της ενίσχυσης της εσωτερικής ζήτησης, στην περίπτωση της Ελλάδας συνέβη ακριβώς το αντίθετο.

Μην σπεύσετε να κολλήσετε «ταμπέλες» στον κ. Γκότση, γιατί ήταν ο άνθρωπος ο οποίος απαντώντας στην επιχειρηματολογία του γνωστού για τις θέσεις του οικονομικού συντάκτη Κώστα Στούπα, τού είπε το αμίμητο πως είναι χειρότερος από τη γερμανική εφημερίδα Bild...

Ολόκληρη η συνέντευξη:

-Πόσος χρόνος απαιτείται για την αλλαγή νομισματικού καθεστώτος και τι στάδια μεσολαβούν;

Η αλλαγή νομίσματος είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση με σοβαρές οικονομικές αλλά συχνά και κοινωνικές προεκτάσεις. Για το λόγο αυτό παρατηρούνται σπάνια και σε πολύ εξαιρετικές για μια χώρα περιστάσεις. Η δραχμή για παράδειγμα, στη νέα της μετά την αρχαιότητα έκδοση, καθιερώθηκε το 1833 και διατηρήθηκε μέχρι το 2002, όπου αντικαταστάθηκε με το ευρώ, ως ένα ενιαίο νόμισμα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προετοιμασία για μια ομαλή μετάβαση στο ευρώ κράτησε δύο χρόνια, με τη χρησιμοποίηση μάλιστα όλων των μηχανισμών της Ένωσης. Σήμερα, υπολογίζεται, ότι ένα τέτοιο εγχείρημα, θα χρειαζόταν περί τους 8-12 μήνες για την εκτύπωση των χαρτονομισμάτων και άλλος τόσος χρόνος για τον εμπλουτισμό της οικονομίας και την ομαλή αποκατάσταση των συναλλαγών.

-Ήταν νόμιμη η απόφαση της ΕΚΤ να μην αυξήσει τον Ιούνιο τη ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών;

Χωρίς αμφιβολία ο κ. Ντράγκι στη διαχείριση της ευρωκρίσης έλαβε αποφάσεις στα όρια των αρμοδιοτήτων του για να καλύψει την αναποφασιστικότητα της πολιτικής ηγεσίας. Στην περίπτωση της Ελλάδας επίσης, συνέβαλε συχνά στην αποσυμπύκνωση εντάσεων είτε με αποφάσεις ενίοτε όμως και με παρεμβάσεις. Για τη συνέχιση της παροχής ρευστότητας προς το τραπεζικό σύστημα απευθείας από την ΕΚΤ ή και τη διακοπή και συνέχιση μέσω του ELA, υπάρχουν διιστάμενες απόψεις τόσο ως προς τη νομιμότητα όσο και τη σκοπιμότητα των αποφάσεών του. Ο διοικητής της Bundesbank Jens Weidman υποστήριζε τη διακοπή της χρηματοδότησης ήδη από τον Μάιο, αντίθετα ο διευθυντής του Max Plank Institut καθηγητής Martin Hellwig, υποστήριζε ότι η διακοπή της χρηματοδότησης ήταν παράνομη.

-Πόσο ασφαλή ή χρηστικά είναι τα IOU's;

Για να είναι σε θέση ένα νόμισμα να εκπληρώσει, έστω και στοιχειωδώς την αποστολή του, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να γίνεται κοινά αποδεκτό από όλους τους πολίτες ως μέσο για τη διενέργεια των συναλλαγών. Οι υποσχητικές, τις οποίες θα παραλαμβάνει ένας πολίτης υποχρεωτικά για την εξόφληση μιας απαίτησης από το κράτος, σε δεύτερο χρόνο δε θα γίνονται αποδεκτές για να πληρώσει ο ίδιος τις υποχρεώσεις του ή αν γίνονται θα είναι πολύ υποτιμημένες. Πρόκειται για μια ανωμαλία στις συναλλαγές, συνεπώς δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να αποτελεί αντικείμενο συζήτησης.

-Ευσταθεί η ανάλυση ότι με τη δραχμή «θα περάσουμε κάποιους δύσκολους μήνες στην αρχή, αλλά μετά θα βελτιωθεί η κατάσταση;».

Σημασία δεν έχει μόνο η χρονική διάρκεια, που και αυτή θα είναι πολύ μεγαλύτερη, αλλά το εύρος της ζημιάς που θα προκληθεί. Και ένας σεισμός διαρκεί μερικά δευτερόλεπτα, αλλά, αν είναι πολύ ισχυρός, δεν αφήνει τίποτα όρθιο. Ας δούμε όμως συνοπτικά πιο είναι το σκεπτικό των δραχμιστών και ποιες είναι οι συνέπειές του: Η Ελλάδα, υποστηρίζουν, πρέπει να γίνει μια αυτόνομος χώρα και να αποφασίζει για τον εαυτό της, χωρίς παρεμβάσεις και υποδείξεις των εταίρων. Επειδή όμως αυτό δεν θα το δεχθούν πρέπει να αποχωρήσουμε από την Ευρωζώνη και το ευρώ και να επιστρέψουμε σε εθνικό νόμισμα. Το πρόβλημα όμως είναι ότι η χώρα μας έχει αναλάβει δεσμεύσεις απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι στην Ευρωζώνη. Το δημοσιονομικό σύμφωνο, που προβλέπει τους ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς για όλες τις 25 χώρες που το υπέγραψαν, το πρότεινε η Ε.Ε. Επομένως, αν θέλουμε να ασκήσουμε αυτόνομη οικονομική πολιτική, χωρίς περιορισμούς, θα πρέπει να αποχωρήσουμε και από την Ε.Ε. Αυτό συνεπάγεται, εκτός από πιθανές επιπτώσεις στα εθνικά θέματα ασφαλείας, ότι θα πρέπει να ξεχάσουμε τα ΕΣΠΑ, τα πακέτα Γιούνκερ και Ντράγκι, τη χρηματοδότηση των μεγάλων έργων μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κλπ. Χωρίς αυτά όμως, είναι γνωστό, ότι δεν κινείται τίποτα στη χώρα.

-Ο κ. Τσίπρας έχει δηλώσει ότι η δραχμή θα συνοδεύεται από μνημόνιο; Αληθεύει, και αν ναι, γιατί;

Οι επιπτώσεις μιας χρεοκοπίας, που θα προηγηθεί της επαναφοράς στο εθνικό νόμισμα, είναι τόσο τραγικές, που θα υπάρξει ανάγκη για προσφυγή στο ΔΝΤ για βοήθεια, αφού για να εισαγάγει κανείς φάρμακα, τρόφιμα και καύσιμα χρειάζεται συνάλλαγμα σε ξένο νόμισμα, το οποίο δεν υπάρχει. Το ΔΝΤ όμως δεν δανείζει, βάσει

του καταστατικού του, κανένα κράτος χωρίς την επιβολή ενός πακέτου μέτρων δημοσιονομικού χαρακτήρα δηλ. μνημόνιο.

-Έγκριτοι συνάδελφοί σας, όπως ο κ. Λαπαβίτσας, τάσσονται υπέρ του εθνικού νομίσματος. Είναι υπεραισιόδοξοι ή δεν έχουν προσμετρήσει με ακρίβεια τις επιπτώσεις;

Το πρόβλημα με αρκετούς υποστηρικτές της δραχμής, μεταξύ των συναδέλφων άλλωστε είναι ελάχιστοι, είναι ότι εστιάζουν στο θέμα του νομίσματος, ωσάν να επρόκειτο να αποφασίσουμε τώρα για την εισαγωγή του. Η χώρα όμως βρίσκεται ήδη από το ξεκίνημα του κοινού νομίσματος σε διαδικασίες ενσωμάτωσης με όλες τις παράλληλες ενέργειες, Τραπεζική Ένωση, Ευρωσύστημα, Δημοσιονομικό Σύμφωνο, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη για τη διασφάλιση και τη σταθεροποίηση του ευρώ. Έτσι μια αποχώρηση τώρα από το ευρώ, πέρα από τις επιπτώσεις που ήδη αναφέρθηκαν, θα έμοιαζε με άλμα στο κενό, από ένα τρένο που τρέχει με μεγάλη ταχύτητα.

-Πόσο εφικτό θα ήταν να έρθουμε σε ρήξη εντός ευρώ; Γίνεται ευρώ χωρίς μνημόνιο;

Το ευρώ δεν συνδέεται με το μνημόνιο, αλλά η δανειακή σύμβαση. Όταν μια χώρα έχει αποκλεισθεί από τις αγορές και καταφεύγει σε θεσμικούς φορείς για δανειοδότηση, είναι υποχρεωμένη να υπογράψει ένα μνημόνιο, αφού και οι δανειστές με την σειρά τους δεσμεύονται από τα καταστατικά τους, για να δημιουργήσουν συνθήκες επιστροφής των κεφαλαίων τους, να απαιτήσουν την υπογραφή μνημονίου με συγκεκριμένες υποχρεώσεις.

-Υπάρχει περίπτωση να αναγκασθούμε κάποια στιγμή να περάσουμε σε εθνικό νόμισμα; Ή για να το πω αλλιώς, θα αντέξει η επόμενη κυβέρνηση να φέρει σε πέρας το νέο τριετές πρόγραμμα;

Αυτό θα εξαρτηθεί από εμάς. Αν η πολιτική ηγεσία σταθεί στο ύψος των περιστάσεων, ζυγίσει το μακροπρόθεσμο όφελος από την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας, προσπαθήσει να αντιμετωπίσει, όσο γίνεται δικαιότερα το βραχυπρόθεσμο, αλλά οδυνηρό κόστος για όλους μας, τότε πράγματι δεν υπάρχει λόγος να συζητάμε για επιστροφή στο εθνικό νόμισμα. Σε αντίθετη περίπτωση θα είχαμε μια ήττα για τη γενιά μας και μια καταστροφή για τις επόμενες γενιές.

-Κύριε καθηγητά έχετε σπουδάσει στη Γερμανία. Πώς κατάφερε η Μέρκελ και οι προκάτοχοί της να δημιουργήσουν αυτό το οικονομικό θαύμα; (εξαιρώ τα κρυφά παθητικά της Deutsche Bank).

Η Γερμανία έχει μια μακρά βιομηχανική παράδοση αιώνων. Είναι μια μεγάλη χώρα, η οποία συμμετέχει στο διεθνή καταμερισμό ισότιμα, εδώ και πολλές δεκαετίες. Κατάφερε να οργανώσει ένα κράτος αρωγό προς την υγιή επιχειρηματικότητα, παρά τις ύποπτες δραστηριότητες ορισμένων μεγάλων επιχειρήσεων, οι οποίες όμως βρίσκονται στην πρωτοπορία της έρευνας, της τεχνολογίας και μιας αξιόπιστης προσφοράς προϊόντων, τα οποία γίνονται αποδεκτά στις διεθνείς αγορές. Τη σημερινή της κατάσταση την οφείλει στην AGENDA 2010, ένα πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του σοσιαλδημοκράτη Gerhard Schroeder, το οποίο εκτός των άλλων βασίστηκε στη σταθεροποίηση του εργατικού κόστους για μια δεκαετία.

-Μήπως, τελικά, οι νεοφιλελεύθερες συνταγές είναι αποτελεσματικές, αν εφαρμοσθούν με θρησκευτική ευλάβεια; Μου έρχονται στο μυαλό τα παραδείγματα της Ινδίας, της Βραζιλίας και της Κίνας, αν και τελευταία αντιμετωπίζουν κραδασμούς.

Ποτέ μεταπολεμικά οι οικονομίες δεν είχαν τόσα πολλά και ανυπέρβλητα προβλήματα, όσα έχουν σήμερα με την εφαρμογή των νεοφιλελεύθερων συνταγών. Η μέθοδος «πονάει κεφάλι, κόβει κεφάλι» δεν μπορεί να εφαρμόζεται σε λαούς γιατί αφήνει πίσω της θύματα, που έχουμε υποχρέωση να προστατέψουμε. Αντίθετα, η κευσιανή αντίληψη, η οποία στοχεύει στην άσκηση κάθε φορά μιας ανάλογης με τις ανάγκες της οικονομικής συγκυρίας πολιτικής, είναι η ορθή. Άλλωστε και η Γερμανία για να αντιμετωπίσει τη μεγάλη ύφεση που βυθίστηκε το 2009, χρησιμοποίησε κευσιανά εργαλεία, ενισχύοντας την εσωτερική ζήτηση με δύο πακέτα 110 δισ. από τον εθνικό της προϋπολογισμό.

-Πού πάμε τελικά κ. καθηγητά;

Η χώρα μας έχει κάνει μια σωστή στρατηγική επιλογή εδώ και πάνω από 60 χρόνια. Ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός και η συμμετοχή μας στο στενό πυρήνα της Ένωσης, πρέπει να αποτελούν αδιαπραγμάτευτη πραγματικότητα για όλους μας. Το κοινό νόμισμα αποτελεί βασικό στοιχείο αυτής της πορείας. Ότι είναι συνδεδεμένο με συγκεκριμένες υποχρεώσεις, όπως και για τις υπόλοιπες χώρες, αυτό δε σημαίνει ότι θα έπρεπε να αποχωρήσουμε. Στο χέρι μας είναι να δημιουργήσουμε συνθήκες στη

χώρα μας που να μετατρέψουν το ευρώ σε μεγάλο πλεονέκτημα, όπως είναι για άλλες χώρες. Κανείς δε μας εμποδίζει να κάνουμε βαθιές μεταρρυθμίσεις στο κράτος, στις επιμέρους αγορές, στο τραπεζικό μας σύστημα, ώστε να εκμεταλλευτούμε τα πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτουμε και να κάνουμε τη χώρα μας πιο φιλική στην επιχειρηματικότητα, στις επενδύσεις και στη δημιουργία. Δεν μας φταίει το σαμάρι αλλά ο γαϊδαρός.

Ποιος είναι ο Χαράλαμπος Γκότσης

Είναι καθηγητής στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Σπούδασε οικονομικά στα Πανεπιστήμια Αμβούργου και Marburg Γερμανίας από όπου απέκτησε και τον τίτλο του διδάκτορος με θέμα διατριβής “Η συμβολή του Τραπεζικού Συστήματος στη χρηματοδότηση της οικονομίας στην Ελλάδα”.

Διδάσκει Μακροοικονομική, Οικονομική Πολιτική, Διεθνές Εμπόριο, Τραπεζική Οικονομική, Χρήμα και Τράπεζες, Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις, κ.α. Επίσης διδάσκει στα Μεταπτυχιακά Τμήματα E-MBA, MBA και MBA-Τουρισμού του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν σε θέματα Μακροοικονομικής, Οικονομικής Πολιτικής, Τραπεζικά και Διεθνούς Εμπορίου. Έχει συγγράψει σειρά βιβλίων καθώς και πολυάριθμα άρθρα σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά.

Έχει χρηματίσει Πρόεδρος, Δ/νων Σύμβουλος και Σύμβουλος σε πολλές επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού αλλά και του τομέα μεταποίησης. Διαθέτει πλούσια συνεδριακή και σεμιναριακή εμπειρία όπου συμμετείχε με πλήθος εισηγήσεων.

Like us!